

***Totale consumptieve schuld stijgt licht door
meer roodstand en creditcardkrediet***

Job Stufkens

Verklaring der tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
–	= nihil
–	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2006–2007	= 2006 tot en met 2007
2006/2007	= het gemiddelde over de jaren 2006 tot en met 2007
2006/'07	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz. beginnend in 2006 en eindigend in 2007
2004/'05–2006/'07	= boekjaar enz., 2004/'05 tot en met 2006/'07

In geval van afronding kan het voorkomen dat de totalen niet geheel overeenstemmen met de som der opgetelde getallen.

Verbeterde cijfers in de staten en tabellen zijn niet als zodanig gekenmerkt.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Prinses Beatrixlaan 428
2273 XZ Voorburg

Prepress

Centraal Bureau voor de Statistiek - Facilitair bedrijf

Inlichtingen

Tel.: (088) 570 70 70
Fax: (070) 337 59 94
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl
Fax: (045) 570 62 68

Internet

www.cbs.nl

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg/Heerlen, 2007.
Verveelvoudiging is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.

De totale consumptieve schuld steeg in 2006 licht, ondanks een verdere daling van het uitstaande bedrag aan consumptief krediet. Het creditcardkrediet bleef in populariteit toenemen, ten koste van het doorlopend krediet. Aangezien ook het debetsaldo op betaalrekeningen steeg, lijkt de lener een toenemende voorkeur te hebben voor de 'gemakkelijke' manier van lenen.

Uitstaande schuld consumptief krediet blijft dalen, ondanks toename verstrekt bedrag

In 2006 is in Nederland 10,4 miljard euro aan krediet verstrekt. Na een dip in 2005 liet het geleende bedrag een lichte stijging zien van ruim 2 procent ten opzichte van het jaar ervoor. Het niveau van het verstrekte consumptieve krediet schommelt al 7 jaar tussen de 10 en de 11 miljard euro.

Ondanks de toename in het verstrekte krediet nam de uitstaande schuld af tot 17,4 miljard euro. Net als in de vijf voorgaande jaren losten mensen namelijk meer af op oude leningen, dan dat ze aan nieuwe leningen afsloten (Figuur 1). Dat de uitstaande schuld tot 2005 toch bleef stijgen, kwam doordat de aflossingen niet groot genoeg waren om naast het verstrekte krediet ook de verschuldigde rente en andere kredietkosten te compenseren.

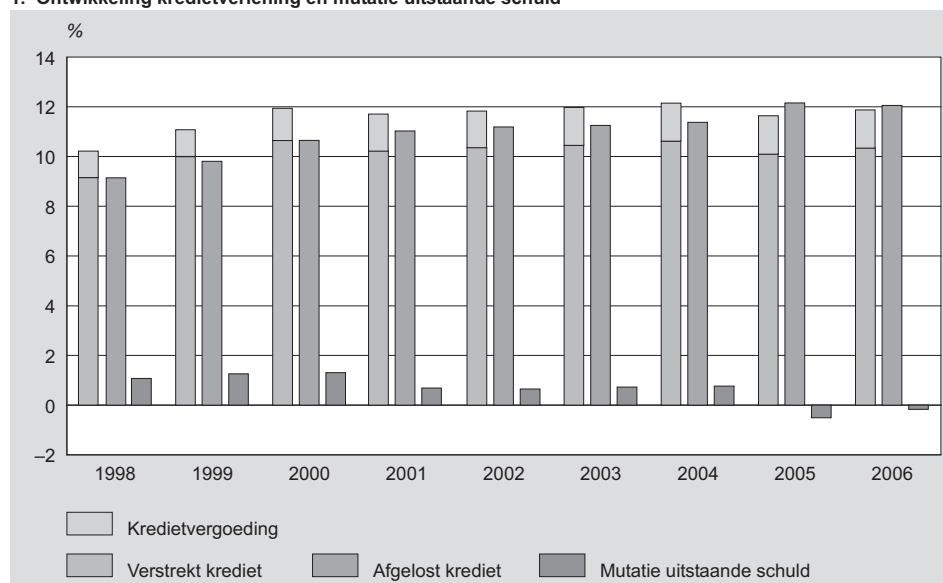
Voor 2005 en 2006 was dit echter wel het geval. In deze jaren lag het afgeloste bedrag met iets meer dan 12 miljard euro duidelijk hoger dan de voorgaande jaren. Omdat het gezamenlijke niveau van het verstrekte krediet en de kredietvergoeding daar bij achterbleef, daalde de uitstaande schuld voor het eerst in 20 jaar. In 2006 daalde de schuld met 1 procent echter wel minder dan in 2005. Toen bedroeg de daling nog 3 procent.

Staat 1
Debiteurensaldo: uitstaand bedrag en mutaties

	2002	2003	2004	2005	2006	2002	2003	2004	2005	2006
	mln euro					mutatie t.o.v. voorgaand jaar (%)				
Debiteurensaldo bij aanvang periode	15 938	16 595	17 322	18 101	17 594	4,6	4,1	4,4	4,5	-2,8
Netto verstrekt krediet	10 364	10 455	10 625	10 100	10 350	1,3	0,9	1,6	-4,9	2,5
Kredietvergoeding	1 480	1 525	1 534	1 550	1 543	-0,4	3,0	0,6	1,0	-0,5
Aflossingen	11 187	11 253	11 380	12 158	12 058	1,4	0,6	1,1	6,8	-0,8
Debiteurensaldo per ultimo periode	16 595	17 322	18 101	17 594	17 429	4,1	4,4	4,5	-2,8	-0,9

Bron: CBS.

1. Ontwikkeling kredietverlening en mutatie uitstaande schuld

Roodstand opnieuw gestegen

Rood staan blijft een populaire manier om aan geld te komen. Aan het eind van 2006 bedroeg het debetsaldo op betaalrekeningen 7,8 miljard euro, 5 procent meer dan een jaar eerder. Sinds 1992 is het debetsaldo op betaalrekeningen regelmatig met meer dan 15 procent toegenomen. De laatste vier jaar is de stijging met een percentage van 3 tot 8 procent echter wat gematigder (Figuur 2).

Het aantal rekeningen waarop rood wordt gestaan, is de afgelopen jaren juist gedaald. Voor het eerst in vijf jaar kwam het aantal rekeningen met een saldotekort weer onder 2,9 miljoen uit. Door deze afname van het aantal rekeningen en een stijging van het totale debetsaldo, is de gemiddelde roodstand per rekening toegenomen. Gemiddeld stonden rekeninghouders eind vorig jaar 2783 euro rood op hun betaalrekening. Dat is ruim 600 euro meer dan aan het eind van 2002 (Staat 2).

De gemiddelde roodstand per rekening is onder andere zo hoog doordat sommige banken de mogelijkheid bieden om via de betaalrekening krediet op te nemen tot een bepaald afgesproken bedrag. Deze geaccordeerde roodstand heeft in sommige gevallen het karakter van hypothecair krediet, waarbij de overwaarde van de woning als onderpand voor de lening wordt gebruikt. De rente over de geaccordeerde roodstand is in het algemeen lager, dan die over het niet-geaccordeerde gedeelte.

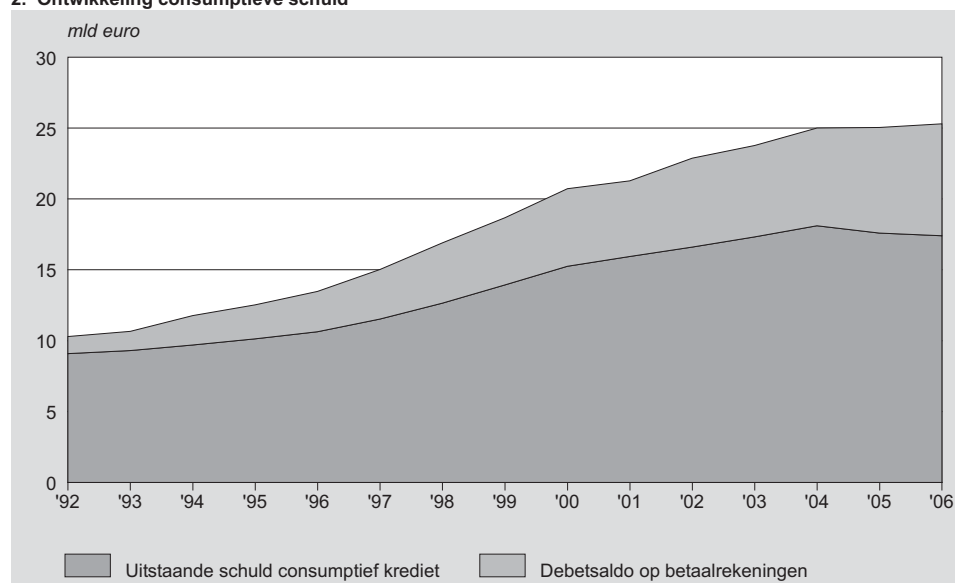
Staat 2
Roodstand op betaalrekeningen per ultimo

	Uitstaand saldo	Aantal contracten	Gemiddelde per contract
	<i>mln euro</i>	<i>x 1 000</i>	<i>euro</i>
2002	6 277	2 917	2 152
2003	6 450	3 100	2 081
2004	6 902	2 921	2 363
2005	7 456	2 928	2 546
2006	7 853	2 822	2 783

Bron: CBS.

De roodstand en de uitstaande schuld vormen tezamen de totale consumptieve schuld. Eind 2006 kwam deze uit op een bedrag van 25,3 miljard euro, ruim 15 miljard meer dan in 1992. Sinds 2004 is de toename van de consumptieve schuld echter gering.

2. Ontwikkeling consumptieve schuld

Minder belangstelling voor doorlopend krediet, gebruik creditcard stijgt

Het CBS onderscheidt met ingang van 2006 drie vormen van consumptief krediet: doorlopend krediet, aflopend krediet en creditcardkrediet. Als gekeken wordt naar het in 2006 verstrekte krediet, dan valt op dat het doorlopend krediet terrein blijft prijsgeven aan het creditcardkrediet. Vorig jaar werd een derde van het totale krediet verstrekt via een creditcard. In 2002 was dit nog een kwart (Staat 3).

Ook bij de uitstaande schuld stijgt het aandeel van het creditcardkrediet. In vijf jaar tijd is het aandeel gestegen van 5 naar 8 procent. Het doorlopend krediet blijft met een uitstaande schuld van 13,8 miljard euro de kredietvorm met de grootste omvang. Het aandeel in de totale schuld daalde echter tot onder de 80 procent. De neerwaartse trend voor het aflopend krediet lijkt tot staan gebracht. Met een percentage van 13 procent, is het aandeel in de totale schuld voor het eerst in jaren weer gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar (Staat 4).

Staat 3
Verstrekt consumptief krediet en uitstaande schuld naar kredietvorm

	Verstrekt krediet per jaar					Uitstaande schuld per ultimo				
	2002	2003	2004	2005	2006	2002	2003	2004	2005	2006
<i>mln euro</i>										
Aflopend krediet	1 167	1 132	997	1 019	1 072	2 634	2 507	2 315	2 161	2 213
Doorlopend krediet	6 709	6 703	6 714	5 976	5 668	13 141	13 823	14 671	14 183	13 853
Creditcard krediet	2 488	2 620	2 914	3 106	3 610	820	992	1 115	1 249	1 363
Totaal consumptief krediet	10 364	10 455	10 625	10 100	10 350	16 595	17 322	18 101	17 594	17 429
Roodstand op betaalrekeningen						6 277	6 450	6 902	7 456	7 853
Totaal consumptieve schuld						22 872	23 772	25 003	25 050	25 282

Bron: CBS.

Staat 4
Verstrekt consumptief krediet en uitstaande schuld- aandeel per kredietvorm

	Verstrekt krediet per jaar					Uitstaande schuld per ultimo				
	2002	2003	2004	2005	2006	2002	2003	2004	2005	2006
<i>% van totaal verstrekt krediet</i>										
Aflopend krediet	11	11	9	10	10	16	14	13	12	13
Doorlopend krediet	65	64	63	59	55	79	80	81	81	79
Creditcard krediet	24	25	27	31	35	5	6	6	7	8

Bron: CBS.

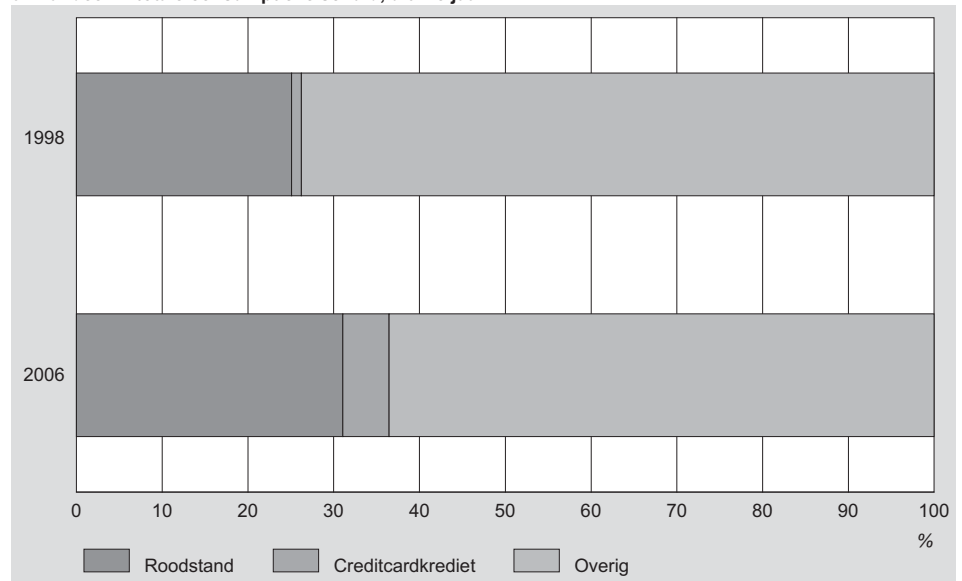
Lener kiest voor gemak

Een betaalrekening of creditcard kan eenvoudig worden aangevraagd en is in Nederland direct te gebruiken voor de aankoop van een product of dienst. Voor de creditcard geldt bovendien dat deze ook op veel plaatsen in het buitenland als betaalmiddel wordt geaccepteerd. Voor een aflopend krediet en doorlopend krediet moet daarentegen in veel gevallen eerst een bedrag van een aparte rekening worden opgenomen, voordat ermee betaald kan worden. Daarnaast gelden vaak extra voorwaarden voor het afsluiten van de lening en het aflossen van het geleende bedrag. Hier staat tegenover dat de kredietvergoeding voor deze kredietvormen relatief laag is.

De stijging van de roodstand en het creditcardkrediet wijst er dus op, dat consumenten in toenemende mate voor gemak kiezen bij het financieren van consumptieve uitgaven en

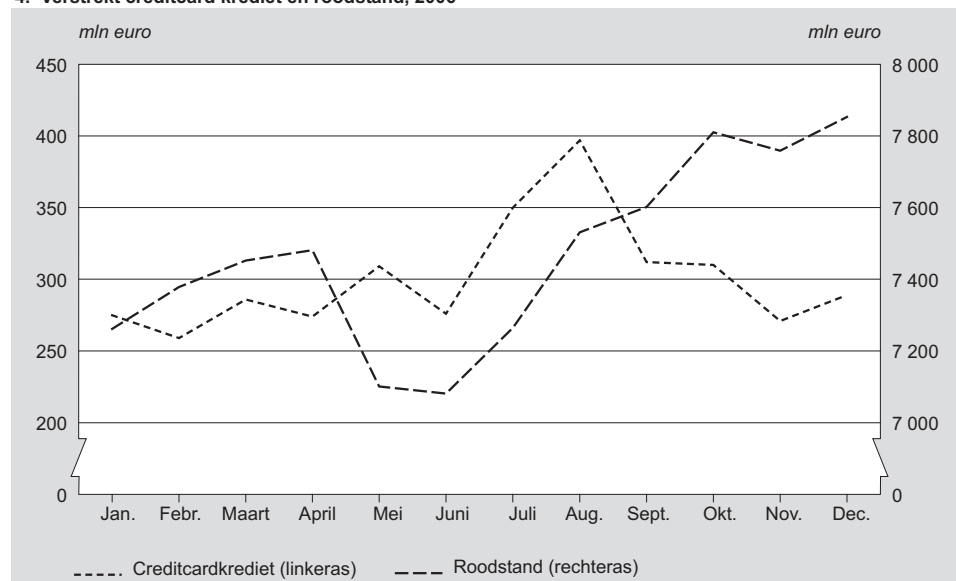
zich minder druk maken over de kosten die dat met zich meebrengt. Het gezamenlijke aandeel van beide in de totale consumptieve schuld is in de periode 1998–2006 met 10 procent toegenomen (Figuur 3).

3. Aandeel in totale consumptieve schuld, ultimo jaar

Over het jaar genomen kent de roodstand een duidelijk ander verloop dan het gebruik van de creditcard (Figuur 4). Het debetsaldo op betaalrekeningen vertoont gedurende het jaar een stijgende lijn met een flinke terugval in mei. Dit valt te verklaren uit het vakantiegeld, dat de meeste mensen in deze maand op hun betaalrekening krijgen gestort. Het verstrekte creditcardkrediet blijft gedurende het jaar juist vrij constant met een uitschieter in de maanden juli en augustus. Dit zijn namelijk de maanden waarin veel mensen op vakantie naar het buitenland gaan en hun creditcard gebruiken om daar aankopen te doen.

4. Verstrekt creditcard krediet en roodstand, 2006

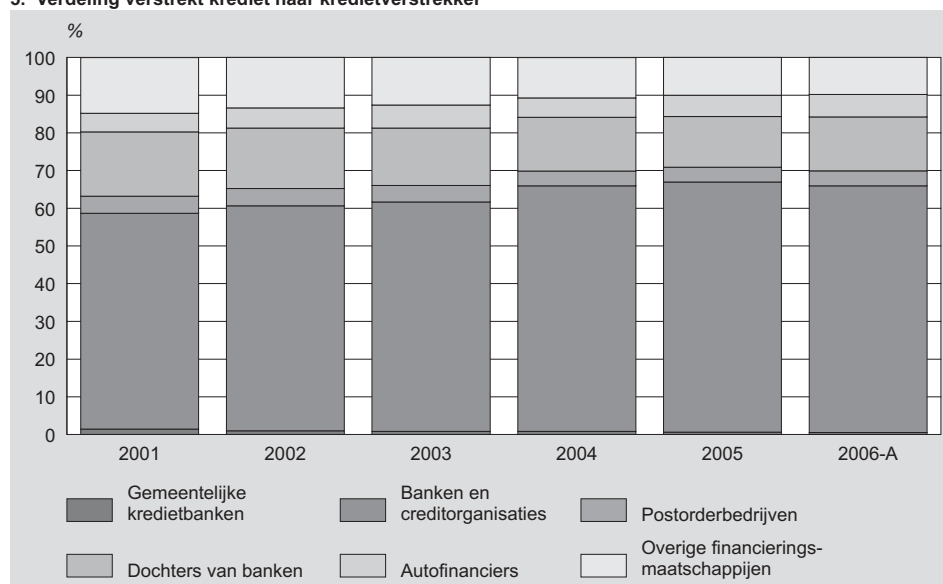
Aandeel banken en creditcardorganisaties in kredietverlening neemt niet meer toe

De indeling van de kredietverstrekkers over de verschillende groepen die het CBS hanteert, is met ingang van 2006 gewijzigd. De cijfers die hieronder worden vermeld zijn gebaseerd op deze nieuwe indeling. Wanneer voor het vergelijken met andere jaren gebruik wordt gemaakt van de oude indeling, dan zal dit specifiek worden vermeld. In de grafieken en staten wordt de oude indeling als 2006-A en de nieuwe indeling als 2006-B weergegeven.

Het meeste krediet werd in 2006 verstrekt door de banken en creditcardorganisaties (Figuur 5). Zij verstrekten voor een bedrag van 6,8 miljard euro aan leningen en namen daarmee tweederde van het totaal voor hun rekening. Tot 2006 nam de rol van de banken en creditcardorganisaties in de kredietverlening toe, ten koste van de dochters van banken. Die zagen hun aandeel vanaf 2002 met 5 procent dalen. In 2006 was juist het omgekeerde het geval. Op basis van de oude verdeling verloren de banken en creditorganisaties 1 procent marktaandeel aan de dochters.

De kleinste spelers op de markt blijven de kredietbanken met een stabiel aandeel van 1 procent in de totale kredietverstrekking. Zij waren ook de enige die in 2006 minder krediet verleenden dan in 2005, 64 in plaats van 54 miljoen.

5. Verdeling verstrekt krediet naar kredietverstrekker

Staat 5
Uitstaande schuld naar kredietvorm en kredietverstrekker ultimo 2006-B

	Aflop krediet	Doorlopend krediet	Creditcardkrediet	Totaal
<i>mln euro</i>				
Gemeentelijke kredietbanken	87	16	–	102
Banken en creditcardorganisaties	485	7 181	1 363	9 030
Postorderbedrijven	–	587	–	587
Financieringsmaatschappijen w.v.	1 641	6 070	–	7 710
Dochteren van banken	468	4 225	–	4 693
Autofinanciers (merkgebonden)	969	114	–	1 083
Overige financieringsmaatschappijen	204	1 730	–	1 934
Totaal	2 213	13 853	1 363	17 429

Bron: CBS

Bij de uitstaande schuld is dezelfde trend zichtbaar als bij het verstrekte krediet, al is het overwicht van de banken en creditcardorganisaties wel kleiner (Staat 5). Ruim de helft van het geleende bedrag stond in 2006 bij hen uit. Het gaat daarbij vooral om doorlopend krediet en creditcardkrediet.

Bij het aflopend krediet hebben de autofinanciers het grootste aandeel. Ze verstrekten de helft van het totaal voor deze kredietvorm in 2006. De uitstaande schuld aan aflopend krediet kwam bij de autofinanciers daardoor uit op een recordhoogte van 969 miljoen euro, zo'n 90 procent van het totaal aan hun verschuldigde bedrag.

Minder gebruik van *direct writing* voor doorlopend krediet

Doorlopend krediet wordt steeds minder via *direct writing* afgesloten. In 2006 lag het bedrag aan nieuwe limieten dat schriftelijk, telefonisch en/of elektronisch werd afgesloten met 1 miljard euro namelijk duidelijk lager dan het jaar ervoor. In 2005 was dit bedrag ook al gedaald.

Direct writing heeft dan ook niet meer het grootste aandeel in de totale verstrekking van nieuwe limieten. In 2006 werd het meeste geld verstrekt via tussenpersonen. Met een bedrag van 1,4 miljard euro aan nieuwe limieten namen zij een derde van het totaal voor hun rekening (Staat 6).

Het aantal limieten dat via *direct writing* werd afgesloten, was ook in 2006 vele malen hoger dan bij andere verkoopkanalen. Dit wijst erop dat vooral relatief lage bedragen via dit afzetkanaal werden geleend. Het gemiddelde limietbedrag per contract bedroeg 1 450 euro.

Voor het lenen van hoge bedragen wordt het persoonlijke contact met (een vertegenwoordiger van) de kredietverstrekker gezocht. Het afsluiten gebeurt dan bijvoorbeeld via een tussenpersoon of een filiaal van de kredietverstrekker (Staat 6: Overige eigen organisatie). Het gemiddelde limietbedrag voor deze afzetkanalen ligt dan ook zo'n tien maal hoger als bij *direct writing*.

Staat 6
Consumptief krediet naar afzetkanaal, 2006

	Doorlopend krediet			Aflopend krediet		
	aantal	verstrekte limieten	gemiddelde per limiet	aantal	verstrekte kredieten	gemiddelde per lening
	<i>x 1 000</i>	<i>mln euro</i>	<i>euro</i>	<i>x 1 000</i>	<i>mln euro</i>	<i>euro</i>
Direct writing	758	1 099	1 450	26	169	6 500
Overige eigen organisatie	93	1 223	13 151	39	210	5 385
Autodealers	8	77	9 625	52	592	11 385
Overige detailhandel	157	297	1 892	33	52	1 574
Onafh. bemiddelaars/tussenpersonen	82	1 359	16 573	5	49	9 800
Totaal	1 098	4 056	3 694	155	1 072	6 916

Bron: CBS

Voor het aflopend krediet bleven de autohandelaren het belangrijkste afzetkanaal, zowel qua bedrag als qua aantal. De via autohandelaren verstrekte leningen zijn in vrijwel alle gevallen gekoppeld aan de aankoop van een auto. In 2006 werd via 52 duizend rekeningen een bedrag van 592 miljoen euro uitgeleend. Dit bedrag ligt hoger dan het door autofinanciers verstrekte aflopend krediet, omdat er ook niet-autofinanciers zijn die gebruik maken van de autohandel als afzetkanaal.

Benuttingsgraad

Een voordeel van een doorlopend krediet of creditcardkrediet is, dat de kredietnemer zelf het moment kan kiezen waarop hij of zij gebruik wil maken van het krediet. Daarnaast hoeft hij of zij ook niet het volledige limietbedrag op te nemen, maar kan er voor worden gekozen om slechts een gedeelte te gebruiken. Voor beide gevallen kan een zogenaamde benuttingsgraad berekend worden. Dit is een percentage dat weergeeft in hoeverre of in welke mate er gebruik gemaakt wordt van een afgesloten krediet.

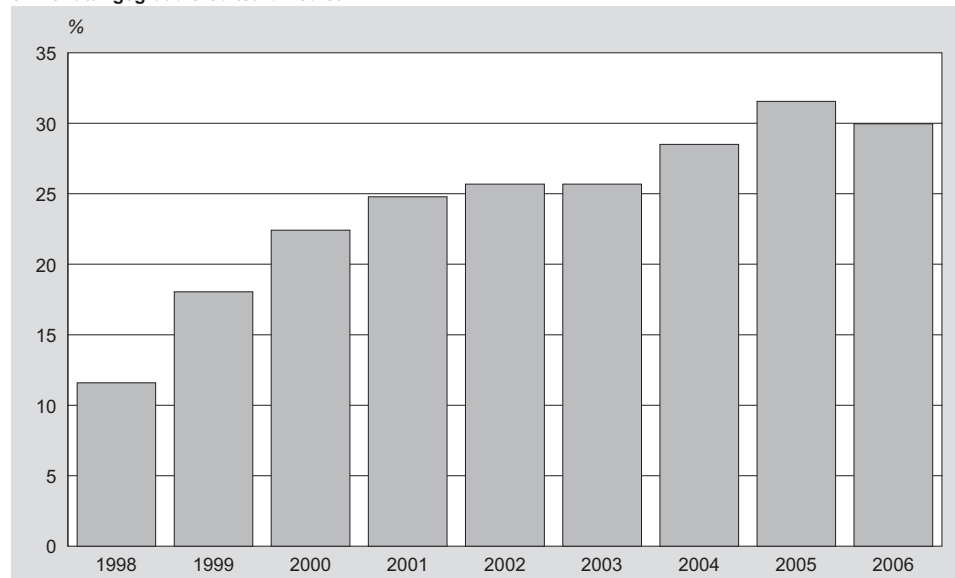
In hoeverre er daadwerkelijk gebruik gemaakt wordt van een krediet kan worden bepaald door het aantal uitstaande contracten met saldo groter dan nul af te zetten tegen het aantal toegezegde limieten. Voor het doorlopend krediet is een dergelijke berekening niet mogelijk, omdat er nog geen betrouwbaar cijfer voor het aantal uitstaande contracten beschikbaar is.

Voor het creditcardkrediet zijn de benodigde gegevens wel aanwezig. Daaruit blijkt dat eind 2006 op 30 procent van de toegezegde limieten een schuld aanwezig was. Dit is meer dan een verdubbeling ten opzichte van 1998, toen de benuttingsgraad nog 12 procent was.

Welk gedeelte van de toegezegde limiet ook daadwerkelijk opgenomen wordt, kan voor beide kredietvormen worden berekend. Deze benuttingsgraad wordt verkregen door het uitstaand saldo te delen door het bedrag aan toegezegde limieten. Ultimo 2006 levert dit voor het doorlopend krediet een percentage van 53 procent op. Dit is veel hoger dan het percentage van 18 procent voor het creditcardkrediet.

Een aantal factoren kan dit verschil verklaren. Ten eerste wordt een doorlopend krediet vaak pas afgesloten als men daadwerkelijk geld nodig heeft voor een grote aankoop. Van een creditcard wordt daarentegen bij aanschaf niet altijd gelijk gebruik gemaakt. Ten tweede gebruiken mensen een doorlopend krediet veelal voor de aankoop van duurdere producten, terwijl de creditcard wordt gebruikt voor producten in allerlei prijsklassen. Ten slotte wordt een creditcardkrediet relatief gezien sneller afgelost dan een doorlopend krediet. De uitstaande schuld blijft dus minder lang open staan.

6. Benuttingsgraad creditcardkrediet

Toelichting methode

Dit artikel gaat in op de ontwikkelingen in de kredietverlening aan particulieren voor consumptieve doeleinden. Tot het consumptief krediet worden alle krediettransacties met een looptijd van drie maanden of langer gerekend, waaraan de kredietgever deelneemt

in de uitoefening van beroep of bedrijf en waarbij de kredietnemer een natuurlijk persoon is. In enkele gevallen, zoals bij creditcardkrediet, wordt uit praktische overwegingen van het looptijd criterium van drie maanden afgeweken. Hypothecaire leningen vallen niet onder de definitie van consumptief krediet.

De populatie kredietverstrekkers wordt gevormd door alle financiële instellingen die in het kader van de Wet Financiële Dienstverlening (Wfd) een vergunning hebben voor het verstrekken van consumentenkrediet. Het CBS stelt maandelijks een statistiek samen op basis van een steekproef uit deze populatie. Deze maandcijfers dragen een voorlopig karakter. Jaarlijks worden op basis van rapportage door alle vergunninghouders de definitieve maandcijfers vastgesteld. De statistieken geven informatie over de verstrekte kredieten en de schuldbalans die daarvan het gevolg zijn.

De cijfers in dit artikel zijn definitieve jaarcijfers die eerder gepubliceerde voorlopige cijfers vervangen.

Roodstand

Als aanvulling op de statistiek consumptief krediet worden de debetstanden op betaalrekeningen van particulieren op de laatste dag van de maand geregistreerd. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen al dan niet geaccordeerde roodstanden en het looptijd criterium van drie maanden wordt buiten beschouwing gelaten. Roodstand valt daarmee niet onder de definitie van consumptief krediet.

Kredietverstrekkers

In de statistiek Consumptief Krediet worden vijf hoofd- en drie subgroepen van kredietverstrekkers onderscheiden:

1. *Gemeentelijke kredietbanken*: Gemeentelijke instellingen die kredieten verstrekken. Hiertoe worden ook de semi-gemeentelijke kredietbanken en enkele sociale fondsen gerekend.
2. *Banken*: Alle instellingen die zijn opgenomen in het Wtk-register van de Nederlandsche Bank (Wet toezicht kredietwezen 1992)
3. *Financieringsmaatschappijen*: Alle instellingen die van de Autoriteit Financiële Markten een vergunning hebben ingevolge de Wet Financiële Dienstverlening (Wfd) voor het verstrekken van consumentenkrediet. De groep financieringsmaatschappijen wordt verder uitgesplitst in:
 - a. Dochters van banken.
 - b. Merkgebonden autofinanciers: Financieringsmaatschappijen die verbonden zijn aan een autodealer of autofabrikant.
 - c. Overige financieringsmaatschappijen: financieringsinstellingen die gekoppeld zijn aan een verzekeringsbedrijf of financieringsinstellingen die voor eigen rekening en risico kredieten afsluiten.
4. *Postorderbedrijven*: Bedrijven die zich toeleggen op het leveren van goederen op postorder, voor zover deze een vergunning hebben in het kader van de Wfd.
5. *Creditcardorganisaties*: Bedrijven die voor eigen rekening krediet verstrekken door middel van een creditcard. Op grond van geheimhoudingsoverwegingen wordt deze groep in de statistiek niet als afzonderlijke categorie onderscheiden; deze instellingen zijn ondergebracht bij de groep banken.

Met ingang van januari 2006 heeft een herverdeling van kredietverstrekkers over de hoofd-en subgroepen plaatsgevonden. Deze trendbreuk heeft alleen betrekking op de onderlinge verhoudingen tussen de desbetreffende groepen

Kredietvormen

Het CBS onderscheidt drie vormen van consumptief krediet:

1. *Aflopend krediet*: Krediet met een vaste looptijd. Het totale bedrag van de lening (de hoofdsom) wordt in zijn geheel ter beschikking gesteld aan de kredietnemer. Dit bedrag wordt verhoogd met de over de gehele looptijd van de lening verschuldigde rente en kosten (de kredietvergoeding). Het totaal van hoofdsom en kredietvergoeding moet in een vast aantal (doorgaans maandelijks) termijnen worden afgelost. De afgeloste bedragen kunnen niet opnieuw worden opgenomen. De overeengekomen krediettermijn is langer dan drie maanden.
2. *Doorlopend krediet*: Met de kredietnemer wordt een bepaald grensbedrag overeengekomen (het limietbedrag), tot welk bedrag de kredietnemer naar behoefte geld kan opnemen of weer terugbetalen. Rente is slechts over het opgenomen bedrag verschuldigd en wordt maandelijks aan het debetsaldo toegevoegd. Meestal wordt bij deze kredietvorm een aflossingsschema overeengekomen, waarbij de kredietnemer maandelijks minimaal een vast bedrag betaalt, vaak een vast percentage van de limiet. Afgeloste bedragen kunnen opnieuw worden opgenomen. De overeengekomen krediettermijn is langer dan drie maanden.
3. *Creditcardkrediet*: Met de kredietnemer wordt een bepaald grensbedrag overeengekomen (de limiet) tot welk bedrag de kredietnemer naar behoefte geld kan opnemen of goederen c.q. diensten kan kopen. Het opnemen van geld of het kopen van goederen of diensten geschiedt door middel van cards en de administratie van de opgenomen gelden of van de terugbetalingen geschiedt op een afzonderlijke kaartrekening. Creditcards die gekoppeld zijn aan een betaalrekening en waarvan de opgenomen bedragen periodiek ten laste van die betaalrekening worden gebracht, worden buiten de waarneming gelaten.

Het spaar-leenkrediet wordt met ingang van januari 2006 niet meer als aparte vorm benoemd, maar gerekend tot het doorlopend krediet.

Afzetkanalen

Verstrekkers van consumptief krediet verkopen hun leningen via verschillende afzetkanalen. Het afzetkanaal geeft aan hoe de kredietstroom van financier naar kredietnemer tot stand is gekomen. De volgende afzetkanalen worden in de statistiek Consumptief Krediet onderscheiden:

1. *Direct writing*: Er is sprake van uitsluitend schriftelijk, telefonisch en/of elektronisch (internet) contact tussen de cliënt en de kredietinstelling bij het aanvragen of verlenen van het krediet.
2. *Overig eigen organisatie*: Het krediet wordt afgesloten in een filiaal van een bank of van een financieringsmaatschappij, waarbij sprake is van direct persoonlijk contact tussen de cliënt en de medewerker van het kantoor bij het aanvragen of verlenen van het krediet.
3. *Autodealers*: Het krediet wordt afgesloten bij de autodealer.
4. *Overig detailhandel*: Bij het tot stand komen van de overeenkomst is er sprake van bemiddeling door bedrijven, waarvan de hoofdfunctie de verkoop van niet-financiële goederen en/of diensten vormt.
5. *Onafhankelijke bemiddelaars c.q. tussenpersonen*: Bij het tot stand komen van de overeenkomst is er sprake van bemiddeling door bedrijven, waarvan de hoofdfunctie de bemiddeling in kredietverlening en/of andere financiële diensten vormt en die niet in eigendomsrelatie staan met de kredietgever.

De gegevens over de afzetkanalen worden vanaf 2005 jaarlijks verzameld door het CBS (daarvoor door de Autoriteit Financiële Markten), in het onderzoek onder alle instellingen die een vergunning hebben volgens de Wet Financiële Dienstverlening (Wfd) voor het verstrekken van consumentenkrediet. Dit onderzoek geeft informatie over de aantallen verstrekte kredieten en de bedragen (aflopend krediet) en nieuw toegezegde limieten (doorlopend krediet) via de verschillende afzetkanalen.